

Lovforslag nr. L 134. Fremsat den 28. januar 1983 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. og lov om folkeskolen

§ 1

I lov om folkebiblioteker m.v., jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975 som ændret bl.a. ved lov nr. 250 af 27. maj 1981, senest ved lov nr. 307 af 9. juni 1982, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 udgår i stk. 1 »Ledelsen af et kom- munalt folkebibliotek henlægges til et af kommunalbestyrelsen nedsat udvalg. I Kø- benhavns kommune varetages ledelsen dog af magistraten« og stk. 3, 4 og 5.

2. I § 4, stk. 1 udgår »jfr. § 14, stk. 2. For hvert selvejende bibliotek udfærdiges en ved- tægt med tilsvarende indhold samt med op- lysning om bibliotekets ejendomsforhold. De selvejende bibliotekers vedtægter skal god- kendes af vedkommende kommunalbestyrel- se og af biblioteksdirektøren.«

3. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Kommunalbestyrelsen kan fastsæt- te bestemmelser om en afgift for overskridel- se af lånetiden.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggen- der fastsætter nærmere regler herom.«

4. § 5 ophæves.

5. § 8 affattes således:

»§ 8. Ministeren for kulturelle anliggender afgør efter forhandling med amtsrådet, hvil- ket bibliotek der tillige skal virke som cen- tralbibliotek for amtskommunen. Ved afgø- relsen skal der tages hensyn til, at centralbib-

liotekets lokaler, bogbestand og personale er af en sådan standard, at den særlige cen- tralbiblioteksopgave kan løses på forsvarlig måde.

Stk. 2. Amtskommunen afholder udgifter- ne til centralbiblioteksvirksomheden.

Stk. 3. Den ledende bibliotekar ved et cen- tralbibliotek ansættes af kommunalbestyrel- sen efter udtalelse fra amtsrådet.«

6. § 10 affattes således:

»§ 10. Der oprettes overenskomst mellem amtskommunen og hjemstedskommunen om centralbiblioteksvirksomheden.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggen- der fastsætter nærmere regler herom efter forhandling med Amtsrådsforeningen i Dan- mark og Kommunernes Landsforening.

Stk. 3. Der nedsættes for hvert centralbib- liotek et rådgivende kontraktudvalg for cen- tralbiblioteksvirksomheden. Kontaktudvalget består af:

1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen,
1 medlem valgt af amtsrådet,
amtscentrallederen,
overbibliotekaren,
oplandsbibliotekaren,
den ledende børnebibliotekar,
3 repræsentanter for folkebibliotekerne i amtskommunen.«

7. § 11 ophæves.

8. § 12 affattes således:

»§ 12. Ved hver selvstændig folkeskole oprettes et skolebibliotek som led i det kom-

munale skolevæsen og i samarbejde med folkebiblioteket.

Stk. 2. Skolebibliotekerne skal inden for folkeskolens formål tjene skolens undervisning og bidrage til den enkelte elevs alsidige udvikling ved at stille bøger og andet egnet materiale til rådighed for undervisningen og fritiden, således at der ydes den nødvendige vejledning ved materialernes benyttelse.«

9. § 14, stk. 1 og 2 ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 1 og 2.

10. I § 14, stk. 4, der bliver stk. 2, udgår i 1. pkt.: », jfr. skoletilsynslovens § 26, stk. 3« og 3. og 4. pkt. ophæves.

11. § 15 ophæves.

12. § 17 affattes således:

»§ 17. Skolenævnet godkender efter indstilling fra lærerrådet anskaffelse af materialer til skolebiblioteket.

Stk. 2. Nærmere regler om skolebibliotekernes indretning og virksomhed fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med de kommunale organisationer og, for så vidt angår regler om samarbejde med folkebibliotekerne, efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender.«

13. § 18 affattes således:

»§ 18. Der ydes årlige statstilskud til:

1. nationalbibliografien og andre bibliografiske udgivelser,
2. folkebibliotekernes depotbibliotek,
3. det tyske mindretals biblioteker i Sønderjylland,
4. den centrale indvandrersamling.

Stk. 2. Der kan ydes statstilskud til biblioteksbetjening af andre særlige grupper.

Stk. 3. Der kan ydes statstilskud til centrale organisationers løsning af fællesopgaver.«

14. Som ny § 19 indsættes:

»§ 19. På finansloven opføres en rådighedssum til folke- og skolebibliotekernes fællesopgaver, fællesopgaver for folkebiblioteker og fællesopgaver for skolebiblioteker samt særlige opgaver ved de enkelte biblioteker. Rådighedssummen kan anvendes til søgsarbejde og udviklingsarbejde.

Stk. 2. 60 pct. af rådighedssummen fordeles af ministeren for kulturelle anliggender, mens 40 pct. fordeles af undervisningsministeren. Tilskud til fællesopgaver for folke- og skolebiblioteker ydes efter forhandling mellem de to ministre.«

15. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. På finansloven opføres en dispositionssum til støtte af biblioteker i områder, hvor disse ikke er fuldt udbygget.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter nærmere regler herom.«

16. I § 20 udgår »beregner og fordeler statens tilskud og«.

17. I § 21, stk. 1 ændres »skolebiblioteks-konsulent« til »1 repræsentant for direktoratet for folkeskolen og seminarier m.v.«, »1 repræsentant for Den danske Købstadsforening, 1 repræsentant for De samvirkende Sognerådsforeninger, 1 repræsentant for Foreningen Bymæssige Kommuner« til »3 repræsentanter for Kommunernes Landsforening«, »1 repræsentant for Københavns kommune« til »1 repræsentant for Københavns og Frederiksberg kommuner« og »5 repræsentanter for Danmarks Biblioteksforening, heraf 1 for hver af de fire grupper i sektion 1 (folkebibliotekssektoren)« til »4 repræsentanter for Danmarks Biblioteksforening, 1 repræsentant for Bibliotekarforbundet.«

18. I § 21, stk. 4 udgår »Det årlige budget forelægges af biblioteksdirektøren for rådet, før det indsendes til ministeren for kulturelle anliggender.«

19. § 23 ophæves.

20. I lov nr. 313 af 26. juni 1975 om folkeskolen ophæves § 17, stk. 2 og 3 og § 48, stk. 3.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. § 1, nr. 4, 7, 11, 13, 14, 15, 16, og 18 træder dog først i kraft den 1. januar 1984.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov om folkebiblioteker, jfr. lovbekendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975 med senere ændringer skulle ifølge sit indhold optages til revision senest i folketingsåret 1981-82.

Forslag til lov om biblioteker (Folketingstidende 1981-82, Tillæg A sp. 3941) blev derfor af den tidligere regering fremsat i folketinget den 17. marts 1982 (Folketingstidende 1981-82 sp. 3768), men lovforslaget kom i folketingssamlingen alene til 1. behandling (Folketingstidende 1981-82 sp. 4853), og lovforslaget bortfaldt ved samlingens udløb.

Med indeværende lovforslag har regeringen alene ønsket at stille forslag om overgang til bloktilskud for folkebibliotekerne med de konsekvensændringer, det medfører.

Derudover er der stillet enkelte forslag, som tilsigter formelt at bringe lovgivningen i overensstemmelse med de faktiske forhold uden at medføre reelle ændringer, ligesom forældet stof foreslås fjernet.

Endelig er der stillet forslag om indførelse af lovhjemmel for opkrævning af bøder i forbindelse med for sen aflevering af lånt materiale.

Muligheden for at opretholde deltidsbiblioteker fastholdes. Overgang til heltidsbetjening vil fortsat kunne ske med støtte af en dispositionssum.

Ved forslaget åbnes der mulighed for at støtte en forbedret biblioteksbetjening af enkelte grupper som f.eks. blinde og svagtseende og indvandrere, ligesom den særlige ordning med statstilskud til etablering og drift af kommunale lydavisere inden for folkebiblioteket tænkes fortsat.

Efter forslaget skal bestemmelserne om skolebibliotekerne fortsat findes i folkebiblioteksloven, hvorfor der stilles forslag om ophævelse af folkeskolelovens § 17, stk. 2 og 3 samt § 48, stk. 3.

På baggrund af de foreslåede lovændringer og den siden bibliotekstilsynets oprettelse skete udvikling ønsker ministeriet for kulturelle anliggender i samarbejde med blandt andet administrationsdepartementet overvejet, i hvilket omfang og på hvil-

ke områder, der fortsat er behov for bibliotekstilsynets virksomhed. I forbindelse hermed ønskes en undersøgelse af, om arbejdstilrettelæggelsen og opgavefordelingen mellem de forskellige centrale institutioner, der betjener folkebibliotekssektoren, fortsat er hensigtsmæssig.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Biblioteksområdet administreres i den enkelte kommune af et stående udvalg, ofte det kulturelle udvalg, der nedsættes med hjemmel i § 17 i lov om kommunernes styrelse, og bestemmelser herom bør udgå i folkebibliotekslovens § 3, stk. 1.

Bibliotekslovens § 3, stk. 3, 4 og 5 omhandler selvejende og foreningsejede folkebiblioteker og kommuner uden folkebiblioteker. Da der siden lovens ikrafttræden er oprettet kommunalt drevne biblioteker i samtlige kommuner, og ingen andre biblioteker, som nævnt i bestemmelserne, modtager statstilskud, foreslås stk. 3, 4 og 5 ophævet.

Til nr. 2.

Efter forslaget ophæves § 14, stk. 2, jfr. nr. 9. Med henvisning til det under nr. 1 anførte udgår bestemmelser om selvejende biblioteker.

Til nr. 3.

I anledning af en konkret sag har folketingets ombudsmand udtalt, at han ikke finder det betænkeligt, at der opkræves bøder til dækning af bibliotekets omkostninger i forbindelse med hjemkaldelse af bøger, der afleveres for sent, men at han finder det tvivlsomt, om bibliotekerne uden særlig hjemmel kan opkræve bøder, der alene er begrundet i hensynet til lånetidens overholdelse.

Det er vanskeligt at opgøre bibliotekernes omkostninger i forbindelse med hjemkaldelse, idet såvel direkte udgifter som andel i lønninger m.v. må medregnes.

Da bibliotekerne fortsat bør kunne opkræve en afgift ved for sen aflevering, hvis størrelse ikke

alene er begrundet med de omkostninger, der er forbundet med hjemkaldelsen, finder ministeriet det rigtigst at foreslå en direkte hjemmel optaget i § 4 a.

I de nærmere regler, ministeren for kulturelle anliggender efter forslaget skal fastsætte, forudsættes optaget bestemmelser om maksimumbeløb.

Til nr. 4.

Den nugældende § 5 omhandler statens tilskud til de kommunale biblioteksudgifter, herunder bestemmelser om en dispositionssum til støtte af biblioteker i områder, hvor disse ikke er fuldt udbygget, samt til etablering og drift af kommunale lydavisere.

Med nærværende lovforslag forudsættes overgang til støtte efter objektive kriterier (bloktilskud). Bestemmelserne om statstilskud til kommuner og amtskommuner (jfr. også nr. 7, 11 og 16) foreslås derfor ophævet.

Man har dog ikke ønsket at ophæve bestemmelserne om støtte til lydavisere og til udbygning af ikke fuldt udbyggede biblioteker, hvorfor der ved nr. 13 og 15 foreslås bestemmelser, der muliggør en fortsat støtte til disse formål.

Ved omlægning af refusion til bloktilskud konverteres de tidligere driftstilskud til kommuner og amtskommuner samt en del af dispositionssummen til bloktilskud. Den endelige fastsættelse af bloktilskuddenes størrelse vil ske i forbindelse med fastsættelse af det samlede bloktilskud ved den ordinære forhandling forud for det finansår, hvor bloktilskudsordningen træder i kraft.

Til nr. 5.

Ved affattelsen af den nugældende § 8 forudsættes, at en amtskommune kunne omfatte flere centralbiblioteksområder, og at grænserne ikke nødvendigvis skulle følge amtsgrænserne.

Siden 1. april 1972 er der et centralbibliotek i hver amtskommune, og lovgivningen foreslås bragt i overensstemmelse hermed.

Det er ikke tilsigtet at tage den nuværende placering af centralbibliotekerne op til revision.

Det særlige tilskud til centralbiblioteksvirksomheden, som afholdes af staten og amtskommunen, bortfalder ved gennemførelse af denne lov og erstattes af en amtskommunal betaling, delvis dækket af generelle tilskud fra staten, svarende til de nuværende statslige centralbibliotekstilskud.

Centralbiblioteket virker tillige som folkebibliotek i sin hjemkommune, og det fastsættes derfor, at den ledende bibliotekar ved et centralbibliotek ansættes af kommunalbestyrelsen efter udtalelse

fra amtsrådet. Som ved alle biblioteker med heltidsansat personale sker ansættelse tillige efter udtalelse fra biblioteksdirektøren.

Til nr. 6.

Den ændrede formulering tilgodeser, at der kun er ét centralbibliotek i hver amtskommune.

Nærmere aftale om centralbiblioteksvirksomheden foreslås fastsat ved en overenskomst mellem amtskommunen og hjemstedskommunen. I denne overenskomst fastsættes bl.a. betalingen for drift af centralbiblioteksvirksomheden, jfr. nr. 5.

Det foreslås, at ministeren for kulturelle anliggender optager forhandlinger med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark om omfanget af centralbiblioteksvirksomheden, men der er ikke ved lovforslaget tilsigtet nogen udvidelse af den nuværende virksomhed.

I de nærmere regler fastsættes, at ministeren for kulturelle anliggender træffer afgørelse i tilfælde, hvor der ikke opnås enighed mellem amtskommune og kommuner.

Til nr. 7.

Se bemærkningerne til nr. 4.

Til nr. 8.

Der er ikke med den ændrede formulering af § 12, stk. 1, hvorefter der ved hver selvstændig skole oprettes et skolebibliotek, tilsigtet nogen realitetsændring, idet der allerede er indrettet skolebiblioteksbetjening for samtlige elever i folkeskolen.

Efter den gældende lov kan kommunalbestyrelsen afgøre, om udlån af fritidslæsning skal kunne ske gennem skolebiblioteket eller alene gennem folkebibliotekets børneafdeling. Da det ikke er muligt at skelne mellem bøger, der lånes med hjem i undervisningsøjemed eller til fritidslæsning, foreslås bestemmelsen ophævet.

Til nr. 9.

Bestemmelsen i § 14, stk. 1 og 2, om skolebiblioteksudvalg og bogudvalg foreslås ophævet som led i bestræbelserne på at forenkle den kommunale administration. Skolebibliotekernes virksomhed henlægges direkte under et stående udvalg under kommunalbestyrelsen. Man har dog samtidig ønsket at styrke forældreindflydelsen på skolebibliotekernes anskaffelse af materialer, jfr. den foreslåede ændring af § 17 i nr. 12. Skolenævnene har herefter den endelige afgørelse i forbindelse med materialevalget på skolebibliotekerne.

Det samarbejde med folkebiblioteket, der skal finde sted med hjemmel i lovens § 12, stk. 1, som

formuleret i lovforslaget, jfr. nr. 8, kan ske i et udvalg, som kommunen kan nedsætte med hjemmel i lov om kommunernes styrelse § 17, stk. 4.

Til nr. 10.

3. pkt. i § 14, stk. 4, foreslås ophævet for at bringe bestemmelsen i overensstemmelse med gældende normeringspraksis. I kommuner uden for København er det efter de normeringsregler, der er fastsat af undervisningsministeriet således, at betegnelsen skolebiblioteksinspektør ikke anvendes selv ved store kommuners skolevæsen. I stedet anvendes stillingsbetegnelsen skolekonsulent for skolebiblioteksvirksomhed uanset kommunens størrelse, men således at aflønningen gradueres efter kommunens elevtal. Endvidere foreslås bestemmelsen i 4. pkt. om aflønningen af den ledende skolebibliotekar ophævet, idet aflønningen efter gældende regler fastsættes efter aftale med tjenstemandsorganisationerne i henhold til tjenstemandslovens regler herom.

Til nr. 11.

Se bemærkningerne til nr. 4.

Til nr. 12.

Da det i praksis ikke er muligt at skelne mellem materiale, der anvendes i undervisningen, og andet materiale, der anskaffes til skolebiblioteker med henblik på børnenes fritidslæsning, har der i mange kommuner udviklet sig den praksis, at forslag til anskaffelser til skolebiblioteket er blevet forelagt for skolenævnet. Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 tilsigter at lovfæste denne tilstand og dermed skabe overensstemmelse med skolestyrelseslovens § 27, stk. 6, om anskaffelse af undervisningsmidler.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til § 17 i den gældende lov.

Undervisningsministeren vil udarbejde reviderede retningslinjer om skolebibliotekernes indretning og virksomhed. Indtil disse regler foreligger, gælder reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 21. maj 1965 med tilhørende cirkulærer m.v. fortsat med de ændringer, der følger af de foreslåede ændringer i biblioteksloven.

Til nr. 13.

Den nuværende rådighedssum i henhold til lovens § 18, stk. 1, fremkommer ved, at der tilbageholdes 3,25 pct. af det beregnede statstilskud til folkebiblioteker og skolebiblioteker. Rådighedssummen er på forslag til finanslov 1983 beregnet til 12,7 mill. kr. 80 pct. af beløbet fordeles af mini-

steren for kulturelle anliggender og 20 pct. af undervisningsministeren.

Derudover ydes der efter § 18, stk. 2, særlige statstilskud til biblioteker på militære tjenestesteder og til Søfartens Bibliotek, ligesom der blev ydet tilskud til det nu nedlagte Centralbiblioteket for Tuberkulosepatienter. Endelig er der afsat et mindre beløb, som efter biblioteksdirektørens indstilling kan anvendes til biblioteksmæssige opgaver, der ikke kan løses på anden måde gennem biblioteksloven, herunder biblioteksbetjening af Christiansø.

Af rådighedssummen har der årligt været anvendt større beløb til nationalbibliografien og andre bibliografiske udgivelser, til folkebibliotekernes depotbibliotek, den centrale indvandrersamling i Gentofte, bibliotekstilsynets systemafdeling og Danmarks Biblioteksforening.

Endelig har der, omend ikke nævnt i biblioteksloven, af finanslovkonto § 21.2.05. Tilskud til biblioteksformål, været ydet årlige driftstilskud til Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, enkelte andre mindre biblioteker samt til det tyske mindretals biblioteksvæsen i Sønderjylland.

Det er ikke tanken, at ovennævnte formål skal tilgodeses i mindre grad ved en ændring af § 18.

Faste tilskud (§ 18, stk. 1).

Man finder, at store, tilbagevendende tilskud bør ydes som finanslovtilskud og ikke som tilskud over en rådighedssum, hvorfor det foreslås, at der ydes årlige tilskud til nationalbibliografien og andre bibliografiske udgivelser, til folkebibliotekernes depotbibliotek, det tyske mindretals biblioteker i Sønderjylland og den centrale indvandrersamling.

Nationalbibliografien er den grundlæggende fortegnelse over landets litteratur og andet informationsbærende materiale, som udkommer inden for landets grænser. Den er et nødvendigt arbejdsgrundlag for bibliotekerne, bogbranchen og andre brugere. Den danske nationalbibliografi består af Dansk Bogfortegnelse, Dansk Periodicafortegnelse og en række andre fortegnelser. Visse områder, f.eks. audiovisuelle materialer er endnu udækkede.

Hidtil har udarbejdelsen og finansieringen af den løbende danske nationalbibliografi været delt mellem flere instanser, i første række Bibliotekscentralen og Det kongelige Bibliotek.

Bibliotekskommissionen har i sin betænkning foreslået, at nationalbibliografien som en national opgave fremtidig i sin helhed finansieres af en særlig statsbevilling.

Det skønnes dog ikke på nuværende tidspunkt økonomisk muligt fuldt ud at finansiere nationalbibliografien og lignende bibliografiske udgivelser ved en statsbevilling, hvorfor det foreslås, at der optages et tilskud til formålet på de årlige bevillingslove.

Folkebibliotekernes depotbibliotek har til formål at modtage, i fornødent omfang opbevare, udlåne og i øvrigt disponere over bøger og andet materiale, der afgives af folkebibliotekernes samlinger. Det er en selvejende institution, hvis vedtægt er godkendt af ministeriet for kulturelle anliggender. Siden oprettelsen i 1968 er der afleveret mere end en halv million bind.

Folkebibliotekernes depotbibliotek er først og fremmest en rationaliseringsforanstaltning til forbedring af bibliotekernes pladsøkonomi. Som fællesmagasin modtager det den litteratur, som ikke længere behøves i det enkelte bibliotek, men som bør opbevares i enkelte eksemplarer, der kan stå til rådighed for hele landet.

Dernæst er depotbiblioteket blevet et vigtigt led i lånesamarbejdet, når det gælder fremskaffelse af den ældre, især danske, litteratur.

Endelig sikrer depotbiblioteket et betydeligt genbrug ved fordeling af de modtagne bøger til andre biblioteker, som har brug for dem.

Depotbiblioteket er tidligere helt overvejende blevet finansieret af folkebibliotekernes rådighedssum. Ved aktstykke 22 tiltrådt 27. oktober 1982 har finansudvalget godkendt, at der blev ydet supplerende tilskud på 3.590.400 kr. i 1982 og 2.484.900 kr. i 1983, således at det samlede tilskud blev i alt 6.812.400 kr. i 1982 og 5.849.400 kr. i 1983. Finansieringen foreslås på 1983-niveau at skulle ske ved en årlig finanslovbevilling.

Det tyske mindretals biblioteker i Sønderjylland modtager over finanslovens § 21.2.05.53.01. Tilskud til biblioteksformål. Forskellige tilskud, et årligt driftstilskud.

Det tyske mindretal har ønsket sit biblioteksvæsen tilskudsmæssigt ligestillet med folkebibliotekerne, subsidiært ønsket tilskuddet nævnt i biblioteksloven, hvorfor der stilles forslag om, at tilskuddet til mindretallets biblioteker lovfæstes i § 18.

Biblioteksbetjening af indvandrere er en del af den enkelte kommunes forpligtelse til at stille biblioteksbetjening til rådighed for alle, der har bopæl i Danmark (§ 2, stk. 2).

Indvandrere, både børn og voksne, bør i bibliotekerne kunne låne materialer, der giver dem information om praktiske, samfundsmæssige og kul-

turelle forhold i Danmark, og tillige materialer, der giver dem mulighed for at bevare deres oprindelige sprog og kultur.

På grund af den store spredning og de mange forskellige sprog kan det enkelte bibliotek ikke magte hele opgaven, og en overbygningsfunktion er nødvendig. Denne overbygningsfunktion er siden 1970 varetaget af en i tilknytning til centralbiblioteket i Gentofte opbygget centralsamling af litteratur for indvandrere, der er opretholdt ved tilskud fra folkebibliotekernes rådighedssum.

Tilskuddet efter pkt. 4 skal gøre det muligt at videreføre og udbygge den nuværende centrale samling og at knytte den nødvendige sagkundskab til samlingen.

Der er ikke hermed taget stilling til samlingens fremtidige placering.

Særlige grupper (§ 18, stk. 2).

Tilskud til biblioteksbetjening af andre grupper i henhold til § 18, stk. 2, tænkes at skulle ydes til forsvarets og civilforsvarets tjenestesteder, til Søfartens Bibliotek og til biblioteksbetjening af Christiansø. Derudover tænkes ordningen med statstilskud til etablering og drift af kommunale lydavisere i folkebibliotekets regie fortsat med tilskud efter denne bestemmelse, ligesom der kan tænkes ydet et særligt statstilskud til en forbedret biblioteksbetjening af blinde og svagtsende.

Et udvalg om blindes og svagtsendes biblioteksbetjening har afgivet betænkning i sommeren 1982. Betænkningen er for tiden under nærmere overvejelse i ministeriet for kulturelle anliggender, og eventuelle tilskud efter betænkningens forslag tænkes ydet i henhold til § 18, stk. 2.

Centrale organisationer (§ 18, stk. 3).

Af folkebibliotekernes rådighedssum er der hidtil ydet tilskud til Danmarks Biblioteksforening. Tilskud er ydet til konference-, udstillings- og kontaktsvirksomhed, til udgivelse af biblioteksforeningens blad »Bogens Verden« og til udvalgsarbejde.

Man finder som nævnt, at store, tilbagevendende tilskud bør ydes som finanslovtilskud og ikke som tilskud over en rådighedssum, hvorfor det foreslås, at der kan ydes et årligt tilskud til centrale organisationers løsning af fællesopgaver.

Faglige biblioteker.

Nogle biblioteker som Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, Løgumkloster Refugiums Bibliotek og Det danske Udvandrerarkiv har tidligere modtaget tilskud under § 21.2.05.53.01. Tilskud til biblioteksformål. Forskellige tilskud.

Det skønnes ikke hensigtsmæssigt at yde tilskud til disse faglige biblioteker under en tilskudsparagraf under folkebiblioteksloven, hvorfor tilskuddene til disse biblioteker foreslås optaget i samme størrelsesorden andetsteds på kulturministeriets bidrag til finansloven. Samtidig ønskes ydet tilskud til Mellemfolkeligt Samvirkes Bibliotek, Udenrigspolitisk Selskabs Bibliotek og Kuntindustrimuseets Bibliotek, som tidligere har modtaget tilskud over ministeriets tipsbevilling, under tilsvarende konti for faglige biblioteker.

Til nr. 14.

Selv om områder, der tidligere er støttet af den nuværende rådighedssum, er overført til forslaget under nr. 13, finder man det formålstjenligt, at der fortsat opretholdes et rådighedsbeløb, væsentligst til forsøg og igangsætning. For at sikre, at skolebiblioteksformål fortsat tilgodeses i samme forhold som hidtil, foreslås det, at undervisningsministeren fordeler 40 pct. af rådighedssummen, og ministeren for kulturelle anliggender 60 pct. Rådighedssummen fastsættes på de årlige finanslove og forudsættes i 1984 at udgøre 5 mill. kr.

Til nr. 15.

Den nuværende dispensationspraksis med hensyn til opretholdelse af deltidsbiblioteker forudsættes opretholdt. Hvis en kommune vælger at overgå til heltidsbetjening, vil det efter forslaget fortsat kunne ske med støtte af en dispositionssum, ligesom en sådan i øvrigt vil kunne anvendes til støtte af biblioteker i områder, hvor disse ikke er fuldt udbygget.

For at tilgode behøvet herfor, foreslås en dispositionssum fastsat på de årlige finanslove. For 1984 forudsættes beløbet at udgøre 10 mill. kr. Der har i 1978-82 været godkendt årlige tilskud til udbygning af folke- og skolebiblioteker med henholdsvis 7,2 mill. kr., 29,6 mill. kr., 38,9 mill. kr., 4,7 mill. kr. og 13,9 mill. kr. opgjort i prisniveau juli 1982.

Tilskud af dispositionssummen tænkes ydet efter indstilling fra biblioteksdirektøren efter forudgående høring af biblioteksrådet, for så vidt angår skolebiblioteker efter forhandling med undervisningsministeren.

Til nr. 16.

Ved overgang til bloktilskud bortfalder en del

af bibliotekstilsynets arbejdsopgaver. I en overgangsperiode efter lovens ikrafttræden vil regnskaber fra tidligere år fortsat skulle gennemgås og bearbejdes med henblik på regulering af tidligere års udbetalte statstilskud. Som nævnt i de indledende bemærkninger, vil der med bistand af administrationsdepartementet blive foretaget en gennemgang af bibliotekstilsynets arbejdsområde efter lovens ikrafttræden. Der vil på dette grundlag blive taget stilling til bibliotekstilsynets fremtidige bevillings- og personalebehov. Placeringen af virksomheden i bibliotekernes oplysningskontor, koordinering af lånesamarbejdet, tages op til overvejelse.

Til nr. 17.

Ændringen skyldes den i 1970 skete sammenlutning af Den danske Købstadsforening. De samvirkende Sognerådsforeninger og Foreningen Bymæssige Kommuner til Kommunernes Landsforening, samt den ændrede struktur i Danmarks Biblioteksforening, hvorefter Bibliotekarforbundet er udtrådt.

Til nr. 18.

Ved overgang til bloktilskud er der ikke længere behov for at forelægge bibliotekernes samlede årlige budget for biblioteksrådet.

Til nr. 19.

Den gældende § 23 er en ikrafttrædelses- og revisionsbestemmelse, der foreslås ophævet.

Til nr. 20.

Da hjemmelen for skolebibliotekernes virksomhed efter forslaget skal forblive i folkebiblioteksloven, foreslås folkeskolelovens § 17, stk. 2 og 3 samt § 48, stk. 3. ophævet som en konsekvens heraf.

Til § 2

Overgang til bloktilskud kan af hensyn til den kommunale budgetlægning først finde sted pr. 1. januar 1984, hvorfor gældende bestemmelser om statstilskud opretholdes indtil dette tidspunkt. Som følge heraf træder også bestemmelserne om særlige statstilskud til afløsning af tidligere specielle tilskud først i kraft på dette tidspunkt. I øvrigt foreslås loven at træde i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bilag 1.

Statens udgifter i henhold til forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

	nuværende fl. konto	nuværende bevillinger			merudgift	fremtidig be- villing
		finanslov	rådighedssum	dispositions- sum		
— mill. kr. —						
<i>§ 18, stk. 1.</i>						
Faste tilskud						
1. Nationalbibliografien m.v.			3,7		0,1	3,8
2. Folkebibliotekernes depot- bibliotek			3,5	2,5		6,0
3. Det tyske mindretals biblio- teksvæsen	§21.2.05.53.01	0,2				0,2
4. Den centrale indvandrer- samling			0,8		1,2	2,0
<i>§ 18, stk. 2.</i>						
Andre særlige grupper						
Forsvarets og civilforsvarets tjenestesteder	§21.7.05.52.02	0,6				0,6
Søfartens Bibliotek	§21.2.05.52.03	1,0			0,3	1,3
Lydavisere og biblioteksbetje- ning af blinde				2,5	0,5	3,0
Andre biblioteker, herunder Christiansø	§21.2.05.52.04 og §21.2.05.53.01	0,2			0,1	0,3
<i>§ 18, stk. 3</i>						
Centrale organisationer						
Danmarks Biblioteksforening			1,7			1,7
<i>§ 19 Rådighedssum</i>						
			1,3		3,7	5,0
<i>§19a Dispositionssum</i>						
				45,5	+35,5	10,0
<i>§ 20 Bibliotekstilsynet</i>						
Systemafdeling			1,7			7,0
Bibliotekstilsynet	§21.2.04.	5,3				
<i>Følgende tilskud under finans- lovkonto §21.2.05. overføres til anden konto under § 21</i>						
Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv	53.01		1,4			1,4
<i>Følgende bibliotekstilskud opfø- res på anden konto under §21</i>						
Kunstindustrimuseets Bibliotek Udenrigspolitisk Selskabs Bib- liotek					0,1	0,1
Mellemfolkelig Samvirkens Bib- liotek					0,1	0,1
					0,3	0,3
<i>Følgende beløb overføres til bib- lioteksafgiftsloven</i>						
	§21.2.05.51.05	48,6			2,0	50,6
<i>Følgende tilskud under §21.2.05 konverteres til bloktilskud</i>						
Driftstilskud	318,7 51.01		318,7			
Centralbiblioteks tilskud	51.03					
Københavns kom- munes biblioteker	11,8 51.04		11,8			
Storkøbenhavnske folkebibliotekers fællesopgaver	12,0 52.01					
Dispositionssum	51.06				12,0	
Ialt	342,5					342,5
Ialt		387,8	12,7	50,5	+15,1	435,9

I den skematise oversigt er lønniveau januar 1982 lagt til grund (FFL 1983).

Dispositionssummen er opført med 50,5 mill. kr. uden en ekstraordinær kompenserende besparelse på 10,1 mill.

Den endelige beregning af bloktilskud ved refusionsomlægningen indgår i den forhandling med kommunerne om opgørelsen af bloktilskud for 1984, der finder sted i sommeren 1983.

Der er ved lovforslaget ikke tilsigtet merudgifter for kommuner eller amtskommuner.

Bilag 2

Ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975

Bekendtgørelse af Lov om folkebiblioteker m.v.

Herved bekendtgøres lov nr. 171 af 27. maj 1964 om folkebiblioteker m.v. med de ændringer der følger af lov nr. 35 af 20. februar 1969, lov nr. 78 af 12. marts 1970, lov nr. 108 af 31. marts 1971, lov nr. 264 af 9. juni 1971, lov nr. 188 af 24. maj 1972 og lov nr. 314 af 26. juni 1975.

Kapitel 1

Formål

§ 1. Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger og andet egnet materiale vederlagsfrit til rådighed.

Kapitel 2

Lokale folkebiblioteker

§ 2. Et folkebiblioteks virkeområde er en kommune eller et biblioteksforbund omfattende to eller flere kommuner, jfr. § 3, stk. 1-2.

Stk. 2. Folkebibliotekerne skal dog stå til rådighed for enhver, der har bopæl i Danmark. Hvor særlige forhold gør sig gældende, kan biblioteksdirektøren tillade en begrænsning af denne forpligtelse.

Stk. 3. Hvor virkeområdets størrelse og karakter gør det nødvendigt, bør det tilstræbes, at biblioteket opretter filialer.

Stk. 4. Biblioteket kan i øvrigt oprette og drive afdelinger i virksomheder og institutioner inden for sit virkeområde eller træffe aftaler om biblioteksmæssigt samarbejde med sådanne.

§ 3. Enhver kommune er forpligtet til enten alene eller i fællesskab med andre kommuner at opretholde et folkebibliotek med afdelinger for såvel børn som voksne. Hvor der er indgået fuldstændigt skoleforbund

mellem 2 eller flere kommuner, bør det tilstræbes, at disse i forening driver et folkebibliotek. Ledelsen af et kommunalt folkebibliotek henlægges til et af kommunalbestyrelsen nedsat udvalg. I Københavns kommune varetages ledelsen dog af magistraten.

Stk. 2. Hvor særlige forhold gør sig gældende, kan biblioteksdirektøren godkende, at kommunens forpligtelse opfyldes ved overenskomst med en anden kommune om betjening gennem dennes biblioteksvæsen.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt der i kommunen findes et selvejende eller foreningsejet folkebibliotek, hvis virkeområde ved lovens ikrafttræden er én kommune, og en biblioteksforening, der yder et tilskud til biblioteket, som i forbindelse med andre private bidrag dækker mindst en tiendedel af bibliotekets samlede udgifter. Sådanne biblioteker oppebærer fra kommunen et så stort beløb, at dette i forbindelse med andre stedlige tilskud samt statens tilskud er tilstrækkeligt til opfyldelse af lovens bestemmelser. De ledes af en bestyrelse, hvori kommunen er repræsenteret med mindst 2 medlemmer af kommunalbestyrelsen udpeget af denne. Ved ophør af et selvejende eller foreningsejet biblioteks virksomhed overgår dets ejendele til kommunen.

Stk. 4. I kommuner, hvor der ved lovens ikrafttræden ikke findes et statstilskudsberettiget folkebibliotek, skal der inden 1. april

Bilag til f.t.l. vedr. folkebiblioteker m.v. og folkeskolen

1969 etableres en biblioteksbetjening, som opfylder denne lovs bestemmelser.

Stk. 5. Biblioteksdirektøren kan under særlige omstændigheder meddele en tidsbegrænset dispensation fra bestemmelsen i stk. 4.

§ 4. For hvert kommunalt folkebibliotek udfærdiger kommunalbestyrelsen en vedtægt, der skal indeholde oplysninger om bibliotekets virkeområde og styrelse samt for biblioteker med heltidsbeskæftiget personale bestemmelser om bogvalgets organisation, jfr. § 14, stk. 2. For hvert selvejende bibliotek udfærdiges en vedtægt med tilsvarende indhold samt med oplysning om bibliotekets ejendomsforhold. De selvejende bibliotekers vedtægter skal godkendes af vedkommende kommunalbestyrelse og af biblioteksdirektøren.

Stk. 2. I biblioteker med heltidsbeskæftiget personale skal der desuden findes en arbejdsfordelingsplan, som stadfæstes af bibliotekets ledelse.

§ 5. Til ét folkebibliotek inden for hvert virkeområde yder staten et driftstilskud, der udgør 20 pct. af bibliotekets samlede driftsudgifter. Driftstilskuddet udbetales i henhold til et af vedkommende kommunalbestyrelse godkendt budget i løbet af det finansår, for hvilket det er beregnet, og reguleres endeligt efter regnskabsårets udløb på grundlag af bibliotekets af kommunalbestyrelsen godkendte regnskab.

Stk. 2. Særlige statstilskud, som måtte være ydet biblioteket i ét finansår i medfør af § 18 eller med anden hjemmel, fradrages inden den endelige beregning af driftstilskuddet for samme eller nærmest følgende finansår.

Stk. 3. I de tilskudsberettigede driftsudgifter indgår foruden egentlige lejeløb-udgiften til lokaler i bygninger, der ejes af vedkommende kommune eller selvejende bibliotek eller er stillet gratis til rådighed af andre, med et ansat beløb i henhold til regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling fra biblioteksdirektøren og biblioteksrådet og efter forhandling med de kommunale organisationer. Udgiften til lys og varme i sådanne lokaler indgår med et af biblioteksdirektøren godkendt beløb.

Stk. 4. Af beløb anvendt til løst inventar ved nybygninger eller gennemgribende ombygninger kan der ydes et særligt statstilskud

på indtil 50 pct. efter nærmere af ministeren fastsatte regler under forudsætning af, at sådanne beløb holdes uden for bibliotekets almindelige driftsbudget og regnskab, jfr. stk. 1.

Stk. 5. Staten yder endvidere et tilskud, der udgør 19 pct. af statstilskuddet, ydet i henhold til stk. 1-3 og § 15 som en dispositionssum til støtte af biblioteker i områder, hvor disse ikke er fuldt udbygget. Dispositionssummen fordeles efter nærmere af ministeren for kulturelle anliggender fastsatte regler.

§ 6. Såfremt biblioteksarbejdet udføres af en eller flere heltidsbeskæftigede personer, skal bibliotekets leder være faguddannet bibliotekar.

Stk. 2. Ved biblioteker i virkeområder med over 5.000 indbyggere skal der inden 1. april 1969 være ansat en heltidsbeskæftiget bibliotekar samt den nødvendige medhjælper.

Stk. 3. Biblioteksdirektøren kan under særlige omstændigheder meddele en tidsbegrænset dispensation fra de i stk. 1 og 2 omhandlede bestemmelser.

§ 7. Ansættelse af ledende bibliotekar skal for biblioteker med heltidsbeskæftiget personale ske efter indhentet udtalelse fra biblioteksdirektøren.

Stk. 2. For andre bibliotekers vedkommende skal ledelsen give biblioteksdirektøren meddelelse om forestående ansættelse af biblioteksleder.

Kapitel 3

Centralbiblioteker

§ 8. Ministeren for kulturelle anliggender afgør efter indstilling fra biblioteksdirektøren og biblioteksrådet, hvilke biblioteker der efter denne lovs ikrafttræden kan godkendes som centralbiblioteker. Ved afgørelsen vil der være at tage hensyn til, at centralbiblioteksområdet får en passende størrelse, og at centralbiblioteket med hensyn til lokaler, bogbestand og personale er af en sådan standard, at den særlige centralbiblioteksopgave kan løses på forsvarlig måde.

§ 9. Centralbiblioteket skal støtte de lokale biblioteker i centralbiblioteksområdet, jfr. § 8, ved at udlåne eller fremskaffe bøger og

andet egnet materiale, som de pågældende biblioteker ikke selv ejer, og ved at yde råd og biblioteksteknisk bistand i nødvendigt omfang. Centralbiblioteket virker tillige som lokalt folkebibliotek for sit virkeområde, jfr. § 2, stk. 1.

§ 10. For kommunale centralbibliotekers vedkommende tiltrædes det i § 3, stk. 1, omhandlede udvalg, når udvalget behandler sager, der har betydning for den biblioteksmæssige betjening af områdets kommuner, af en repræsentant for hvert af de tilskudspligtige amtsråd, udpeget af samme. Såfremt et centralbibliotek opretholdes som selvejende, jfr. § 3, stk. 3, tiltrædes bestyrelsen på tilsvarende måde af repræsentanter for det eller de tilskudspligtige amtsråd.

Stk. 2. Der nedsættes for hvert centralbibliotek et rådgivende kontaktudvalg vedrørende oplandsarbejde bestående af:

- 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen.
- 1 medlem valgt af amtsrådet.
- Amtsskolekonsulenten.
- Overbibliotekaren.
- Oplandsbibliotekaren.
- Den ledende børnebibliotekar.
- 3 repræsentanter for områdets biblioteker.

Såfremt centralbibliotekets virksomhed berører mere end et amt, kan det i § 3, stk. 1, omhandlede udvalg bestemme, at der i kontaktudvalget skal være mere end én amtsrådsrepræsentant og mere end én amtsskolekonsulent.

Stk. 3. Hvor der i tiden fra 1. april 1970 til 31. marts 1972 er mere end ét centralbibliotek inden for et amt, nedsættes i stedet for de i stk. 2 nævnte udvalg et fælles rådgivende kontaktudvalg for alle centralbiblioteker i amtet. Udvalget består af:

- 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen i hvert af centralbibliotekernes hjemstedskommune.
- 1 medlem valgt af amtsrådet.
- 1 amtsskolekonsulent eller 1 af amtsskolekonsulenternes faglige medhjælpere i skolebiblioteksarbejde, udpeget af amtsrådet.
- Overbibliotekaren, den ledende oplandsbibliotekar og den ledende børnebibliotekar ved hvert af centralbibliotekerne.
- 3 repræsentanter for de øvrige biblioteker i amtet.

§ 11. Centralbiblioteker modtager ud over det i § 5, stk. 1, omtalte driftstilskud et særligt tilskud til centralbiblioteksvirksomheden svarende til udgifterne ved den biblioteksmæssige betjening af områdets kommuner bortset fra hjemstedskommunen i henhold til et af kommunalbestyrelsen og amtsrådet (amtsrådene) godkendt budget. Centralbibliotekstilskuddet kan højst udgøre et grundbeløb på 60.000 kr. samt 2 kr. pr. indbygger i centralbiblioteksområdet bortset fra hjemstedskommunen og kommuner med 20.000 indbyggere eller derover, begge beløb forhøjet eller nedsat med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving ud over 100 i det i henhold til lov nr. 83 af 16. marts 1963 beregnede reguleringspristal. Af centralbibliotekstilskuddet yder staten forlods den del, der svarer til 2 kr. pr. indbygger i købstadskommuner med under 20.000 indbyggere, bortset fra hjemstedskommunen, medens resten af tilskuddet afholdes med lige store dele af staten og vedkommende amt (amter). Centralbibliotekstilskuddet udbetales i løbet af det finansår, for hvilket det er beregnet, og reguleres endeligt efter regnskabsårets udløb på grundlag af bibliotekets af kommunalbestyrelsen og amtsrådet (amtsrådene) godkendte regnskab for oplandsvirksomheden.

Stk. 2. For finansårene 1970-71 og 1971-72 udgør centralbibliotekstilskuddet til det enkelte centralbibliotek dog samme beløb som tilskuddet for 1969-70, jfr. stk. 1 og tilskuddet afholdes med lige store dele af staten og vedkommende amt (amter). Beløbet forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving ud over 133 i det i stk. 1 nævnte reguleringspristal.

Stk. 3. Fra finansåret 1972-73 udgør centralbibliotekstilskuddet til det enkelte centralbibliotek samme beløb som tilskuddet for finansåret 1970-71 til centralbibliotekerne inden for vedkommende amtskommunes område, jfr. stk. 2, med fradrag af grundbeløbet på 60.000 kr. for hvert af de biblioteker, der er ophørt at virke som centralbibliotek. Tilskuddet afholdes med lige store dele af staten og vedkommende amtskommune. Alle de nævnte beløb forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving ud over 142 i det i stk. 1 nævnte reguleringspristal.

Stk. 4. Det særlige tilskud til centralbiblioteket for Københavns amt fastsættes dog af amtsrådet til et efter centralbiblioteksvirk-

somhedens omfang passende beløb, som ikke må være lavere end det for finansåret 1964-65 budgetterede centraltilskud og amtstilskud. Heraf udreder staten halvdelen, dog højst 125.000 kr., og amtet resten.

Stk. 5. På de årlige finanslove opføres et beløb som tilskud til de storkøbenhavnske folkebibliotekers fællesopgaver.

Stk. 6. Som støtte til Københavns kommunebibliotekers udlån til andre biblioteker ydes et årligt statstilskud på 100.000 kr., forhøjet eller nedsat med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving ud over 100 i det i henhold til lov nr. 83 af 16. marts 1963 beregnede reguleringspristal.

Kapitel 4

Skolebiblioteker

§ 12. Ved alle skoler i folkeskolen bør det tilstræbes, at der inden 1. april 1969 oprettes et skolebibliotek som led i det kommunale skolevæsen og i samarbejde med folkebiblioteket med hensyn til budget, bogvalg og biblioteksteknik.

Stk. 2. Skolebibliotekernes formål er at tjene skolens undervisning og at give alle skolens elever adgang til nyttig og udviklende læsning på en sådan måde, at der kan ydes den nødvendige vejledning ved bøgerens benyttelse. Kommunalbestyrelsen afgør, om udlån af fritidslæsning skal kunne ske gennem skolebiblioteket eller alene gennem folkebibliotekets børneafdeling.

§ 13. I skoleplanen optages der bestemmelser om de enkelte skolebibliotekers ordning og virkeområde, herunder om samarbejdet med det stedlige folkebibliotek.

§ 14. Skolekommissionen - i København skoledirektionen - nedsætter efter forhandling med folkebibliotekets ledelse et skolebiblioteksudvalg, der er rådgivende for skole- og biblioteksmyndighederne i spørgsmål vedrørende kommunens skolebiblioteker.

Stk. 2. Skolekommissionen (skoledirektionen) og folkebibliotekets ledelse nedsætter i forening et bogudvalg til at forestå valget af bøger til skolebibliotekerne og folkebibliotekets børneafdeling.

Stk. 3. Den daglige ledelse af et skolebibliotek varetages af en lærer ved den pågældende skole (skolebibliotekaren), der udpeges efter indstilling af vedkommende skoleleder.

Stk. 4. I kommuner med flere skoler kan en af skolebibliotekarerne virke som ledende skolebibliotekar og efter kommunalbestyrelsens indstilling normeres som skolebibliotekskonsulent, jfr. skoletilsynslovens § 26, stk. 3. Ved Københavns kommunale skolevæsen ansættes en skolebiblioteksinspektør, der uden at være skolebibliotekar fører tilsyn med kommunens skolebiblioteker. For andre kommuner med et skolevæsen af betydelig størrelse kan undervisningsministeren godkende en tilsvarende ordning. Stillingen som ledende skolebibliotekar (skolebibliotekskonsulent) normeres i så fald med lønning efter folkeskolens 6. lønningsklasse.

§ 15. Til skolebiblioteker i folkeskolen ydes der statstilskud efter reglerne i § 5, stk. 1-3, dog således at statens tilskud udgør 15 pct. af skolebibliotekets samlede driftsudgifter. Statens tilskud til skolebibliotekers anskaffelse af classesæt kan højst beregnes i forhold til en af undervisningsministeren efter forhandling med finansudvalget fastsat procentdel af vedkommende kommunes samlede årlige udgifter til undervisningsmidler, herunder til skolebibliotekernes bogbestand.

§ 16.*) For hvert centralbiblioteksområde kan der i samarbejde med centralbiblioteket med undervisningsministerens godkendelse oprettes en fælleskommunal samling indeholdende classesæt og andet egnet biblioteks materiale til supplerings af samlingerne i områdets skolebiblioteker.

Stk. 2. Sådanne samlinger ledes af en styrelse, om hvis sammensætning og virksomhed de nærmere regler fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Styrelsen kan antage en daglig leder af samlingen.

Stk. 4. Udgifterne ved samlingens oprettelse og drift afholdes af de deltagende kommuner i forhold til antallet af børn ved de af ordningen omfattede skoler, medmindre andet i det enkelte tilfælde måtte være aftalt.

Stk. 5. Til de heromhandlede samlinger ydes der uafhængigt af tilskuddet til central-

*) § 16 udgår med virkning fra den 1. april 1976, jfr. § 3 i lov nr. 314 af 26. juni 1975.

biblioteket, statstilskud efter reglerne i § 15 inden for et af undervisningsministeren godkendt budget.

Stk. 6. Der kan ydes tilskud efter stk. 5 til fortsat drift af samlinger, oprettet inden 1. april 1972 i henhold til stk. 1.

§ 17. Nærmere regler om skolebibliotekerne, herunder de i § 16 omhandlede fælleskommunale samlinger,*) indretning og virksomhed fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med de kommunale organisationer og, for så vidt angår regler om samarbejde med folkebibliotekerne, efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender.

Kapitel 5

Særlige bevillinger

§ 18. Af de i henhold til § 5, stk. 1-3 og stk. 5, samt § 15 og § 16, stk. 5, beregnede tilskud tilbageholdes 3,25 pct. som en rådighedssum til løsning af bibliotekernes fællesopgaver. 80 pct. af dette beløb fordeles af ministeren for kulturelle anliggender, medens 20 pct. fordeles af undervisningsministeren.

Stk. 2. På de årlige finanslove opføres følgende særlige bevillinger:

- a. Et beløb, der ydes folkebiblioteker, som efter øvenskomst med forsvarsministeriet har oprettet udlånsfilialer på militære tjenestesteder, til indkøb af bøger og andet egnet materiale og til indbinding og katalogisering.
- b. Et beløb som særligt statstilskud til Søfartens Bibliotek.
- c. Et beløb som særligt statstilskud til Centralbiblioteket for Tuberkulosepatienter.
- d. Et beløb, hvoraf der efter biblioteksdirektørens indstilling af ministeren for kulturelle anliggender kan ydes tilskud til enkelte folkebibliotekers løsning af særlige opgaver og til løsning af folkebiblioteksmæssige opgaver, der ikke kan tilgodeses gennem nærværende lovs øvrige bestemmelser.

§ 19. Efter regler fastsat af ministeren for kulturelle anliggender yder staten danske forfattere m.fl. et årligt vederlag på 1,60 kr.

for hvert bind, hvormed de er repræsenteret i folke- og skolebibliotekerne. Staten yder herudover et beløb på 220.000 kr., der uddeles efter ansøgning til oversættere, som er repræsenteret i folke- og skolebibliotekerne. Beløbene forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet 100.

Kapitel 6

Bibliotekstilsynet og biblioteksrådet

§ 20. Biblioteksdirektøren, der leder Bibliotekstilsynet, beregner og fordeler statens tilskud og yder bibliotekerne råd og vejledning.

§ 21. Biblioteksrådet, for hvilket biblioteksdirektøren er formand, består i øvrigt af 16 medlemmer, nemlig:

Overbibliotekaren ved statsbiblioteket i Århus.

Rektor for Danmarks biblioteksskole.

Direktøren for bibliotekscentralen.

Skolebibliotekskonsulenten:

1 repræsentant for Den danske Købstadsforening.

1 repræsentant for De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark.

1 repræsentant for Foreningen Bymæssige Kommuner.

1 repræsentant for Amtsrådsforeningen i Danmark.

1 repræsentant for Københavns kommune.

5 repræsentanter for Danmarks Biblioteksforening, heraf 1 for hver af de fire grupper i sektion 1 (folkebibliotekssektionen).

1 repræsentant for Danmarks Skolebiblioteksforening.

1 repræsentant for centralbibliotekarerne.

Stk. 2. Rådets medlemmer beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender, for de 12 sidstnævntes vedkommende efter indstilling fra de pågældende organisationer, centralbibliotekarernes repræsentant dog efter indstilling fra centralbibliotekarmødet. Samtlige beskikkelser sker for et tidsrum af 3 år. Skulle de bestående biblioteks- og bibliotekarorganisationer opløses, eller skulle der opstå foreninger eller institutioner, der må sidestilles med disse, afgør ministeren, hvor-

*) Ordene », herunder de i § 16 omhandlede fælleskommunale samlinger,« udgår med virkning fra den 1. april 1976, jfr. § 3 i lov nr. 314 af 26. juni 1975.

ledes der skal forholdes ved valget af de pågældende medlemmer af biblioteksrådet.

Stk. 3. Biblioteksrådet sammenkaldes til møde, så ofte ministeren eller biblioteksdirektøren anser det for nødvendigt, dog mindst 2 gange årligt. Endvidere skal rådet indkaldes til møde, når mindst 5 medlemmer forlanger det.

Stk. 4. Det årlige budget forelægges af biblioteksdirektøren for rådet, før det indsendes til ministeren for kulturelle anliggender. De af biblioteksdirektøren i henhold til § 2, stk. 2, § 3, stk. 2 og § 6, stk. 3, truffne afgørelser kan indbringes for biblioteksrådet.

Stk. 5. Rådet skal af ministeren for kulturelle anliggender høres om sager af principiel betydning for det i denne lov omhandlede biblioteksvæsen, ligesom rådet af egen drift kan gøre indstilling til ministeren om sådanne spørgsmål.

Kapitel 7

Slutningsbestemmelser

§ 22. Ministeren for kulturelle anliggender udfærdiger efter indstilling fra biblioteksdi-

rektøren og biblioteksrådet, for skolebibliotekernes vedkommende efter forhandling med undervisningsministeren, en bekendtgørelse om lovens gennemførelse. Bekendtgørelsen kan tillige indeholde nærmere bestemmelser om folkebibliotekernes indretning og virksomhed, herunder vejledende retningslinjer for lokaler, personale og bogbestand m.v. for de forskellige bibliotekstyper.

§ 23. Loven træder i kraft den 1. april 1965.

Stk. 2. I finansåret 1965-66 kan der til intet bibliotek ydes lavere statstilskud, end biblioteket ville have oppebåret i samme finansår i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 128 af 16. april 1959 af lov om folkebiblioteker.

Stk. 3. Lov om folkebiblioteker, jfr. bekendtgørelse nr. 128 af 16. april 1959, ophæves.

Stk. 4. Loven optages til revision senest i folketingsåret 1977-78.

§ 24. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Ministeriet for kulturelle anliggender, den 9. december 1975

NIELS MATTHIASSEN

/ E. Thrane

Lov nr. 212 af 18. maj 1977.

Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

I lov om folkebiblioteker m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975, ændres i § 23, *stk. 4*, »folketingsåret 1977-78« til: »folketingsåret 1979-80«.

Givet på Christiansborg slot, den 18. maj 1977.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

MARGRETHE R.

/ NIELS MATTHIASSEN

Lov nr. 280 af 16. juni 1980

Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1

I lov om folkebiblioteker m.v., jfr lovbe-
kendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975,
som ændret ved lov nr. 212 af 18. maj 1977,
foretages følgende ændringer:

1. I § 19 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Regulering på grundlag af regule-
ringspristallet for januar 1980 bortfalder.
Dette gælder dog ikke for vederlag til forfat-
tere, hvis samlede vederlag i medfør af stk. 1
ikke overstiger, eller ved reguleringen kom-

mer til at overstige, et beløb svarende til den
i lov nr. 129 af 29. marts 1979 om forlængel-
se af kollektive overenskomster og aftaler
m.v. § 2, stk. 1, nr. 2, nævnte garantibeta-
ling.«

2. I § 23, stk. 4, ændres »folketingsåret
1979-80« til: »folketingsåret 1980-81«.

§ 2

Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen
i Lovtidende. § 1, nr. 1, har dog virkning fra
31. marts 1980.

Givet på Christiansborg slot, den 16. juni 1980

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

I Dronningens navn:

INGRID

Dronning af Danmark

Rigsforstander

/ LISE ØSTERGAARD

Lov nr. 250 af 27. maj 1981

Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1

I lov om folkebiblioteker m.v., jfr. lovbe-
kendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975,
som ændret ved lov nr. 212 af 18. maj 1977
og lov nr. 280 af 16. juni 1980, affattes § 5,
stk. 5, således:

»Stk. 5. Staten yder endvidere et tilskud,
der udgør 19 pct. af statstilskuddet, ydet i
henhold til stk. 1-3 og § 15 som en disposi-
tionssum til støtte af biblioteker i områder,
hvor disse ikke er fuldt udbygget. Uanset

bestemmelsen i 1. pkt. kan indtil 2,5 mill. kr.
årligt af dispositionssummen anvendes til
støtte af oprettelse og drift af kommunale
lydavisere for blinde og svagtseende. Ministe-
ren for kulturelle anliggender fastsætter nær-
mere regler for dispositionssummens forde-
ling.«

§ 2

Loven har virkning fra og med finansåret
1981.

Givet på Christiansborg slot, den 27. maj 1981

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R

/ LISE ØSTERGAARD

Lov nr. 287 af 10. juni 1981

Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

I lov om folkebiblioteker m.v., jfr. lovbe- ændres i § 23, stk. 4, »folketingsåret 1980-
kendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975, 81« til: »folketingsåret 1981-82«.
som ændret ved lov nr. 280 af 16. juni 1980,

Givet på Christiansborg slot, den 10. juni 1981

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R

/ LISE ØSTERGAARD

Lov nr. 313 af 26. juni 1975

Lov om folkeskolen

(uddrag)

§ 17

Stk. 2. Ved hver selvstændig skole, jfr. § 23, stk. 1, indrettes et skolebibliotek. I skolebiblioteket indgår de af skolens materialer, der katalogiseres efter et fælles system.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter

retningslinier for det bibliotekstekniske arbejde.

§ 48

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 17, stk. 2 og 3.

Folketingets forhandlinger
vedrørende
Lov om Folkebiblioteker m.v. 1963-1982.

Folketingsåret 1963-64:

»Lov om folkebiblioteker m.v.«

FT, sp. 2392, 2636, 4901, 5146; Tillæg A, sp. 869; Tillæg B, sp. 685 og 837; Tillæg C, sp. 449.

Folketingsåret 1968-69:

»Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om dispensation til kommuner med deltidsbibliotekarbetjening).

FT, sp. 2612, 3471, 3891, 4040; Tillæg A, sp. 3267; Tillæg C, sp. 247.

Folketingsåret 1969-70:

»Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om centralbiblioteker og udsættelse af lovens revision).

FT, sp. 1706, 1902, 3695, 3848; Tillæg A, sp. 1375; Tillæg B, sp. 321; Tillæg C, sp. 247.

Folketingsåret 1970-71:

1) »Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om statens driftstilskud).

FT, sp. 1645, 3192, 5053, 5189; Tillæg A, sp. 1613; Tillæg B, sp. 1003; Tillæg C, sp. 677.

2) »Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om udsættelse af lovens revision).

FT, sp. 6873, 7095, 7197, 7239; Tillæg A, sp. 3691; Tillæg C, sp. 1075.

Folketingsåret 1971-72:

»Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om centralbibliotekstilskuddet og udsættelse af lovens revision).

FT, sp. 3749, 4301, 5550, 5618; Tillæg A, sp. 7393; Tillæg B, sp. 1081 og 1099; Tillæg C, sp. 333.

Folketingsåret 1972-73:

»Forslag til lov om folkebiblioteker«. Af kulturministeren.

FT, sp. 3515, 4416; Tillæg A, sp. 5505.

Folketingsåret 1973-74:

2. samling:

»Forslag til lov om folkebiblioteker«. Af kulturministeren.

FT, sp. 2016, 3591; Tillæg A, sp. 1617; Tillæg B, sp. 893.

Folketingsåret 1974-75:

1) 1. samling:

»Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om begrænsning af driftstilskud til folke- og skolebiblioteker). Af kulturministeren.

FT, sp. 1086, 1865; Tillæg A, sp. 1419.

2) 1. samling:

»Forslag til lov om folkebiblioteker«. Af kulturministeren.

FT, sp. 1760; Tillæg A, sp. 1617.

3) 2. samling:

»Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om rådighedssummen).

FT, sp. 5567, 5953, 6666, 7113; Tillæg A, sp. 5081; Tillæg B, sp. 1395; Tillæg C, sp. 765.

4) 2. samling:

»Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om begrænsning af driftstilskud til folke- og skolebiblioteker). Af Nathalie Lind (V).

FT, sp. 58, 3890; Tillæg A, sp. 365.

Folketingsåret 1975-76:

Forslag til lov om folkebiblioteker. (Af Poulsgaard m.fl. (FP)).

FT, sp. 3953, 6973, 8607, 8807; Tillæg A, sp. 2477; Tillæg B, sp. 881.

Folketingsåret 1976-77:

1. samling:

»Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om udsættelse af lovens revision). Af kulturministeren.

FT, sp. 3424; Tillæg A, sp. 2799.

2. samling:

»Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om udsættelse af lovens revision).

FT, sp. 606, 1936, 3885, 4422; Tillæg A, sp. 3217; Tillæg B, sp. 401; Tillæg C, sp. 201.

Folketingsåret 1977-78:

»Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om det tyske mindretals biblioteksvæsen). (Af Jes Schmidt, (CD)).

FT, sp. 2124, 3970; Tillæg A, sp. 1585.

Folketingsåret 1979-80:

1) 2. samling:

»Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om udsættelse af lovens revision).

FT, sp. 5577, 6520, 10445, 10623; Tillæg A, sp. 3549; Tillæg B, sp. 857; Tillæg C, sp. 523.

2) »Forslag til folketingsbeslutning om særligt statstilskud til oprettelse af lokale lyd-aviser for blinde- og svagtseende«. (Af Ingerlise Koefoed m.fl. (SF)).

FT, sp. 6813, 8573; Tillæg A, sp. 4893.

Folketingsåret 1980-81:

1) »Forslag til lov om biblioteker«. (Af Steffensen m.fl. (KrF)).

FT, sp. 6308, 11630; Tillæg A, sp. 3953.

2) »Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om statstilskud til lokale lyd-aviser).

FT, sp. 8652, 10131, 11626, 12818; Tillæg A, sp. 5151; Tillæg C, sp. 805.

3) »Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.« (om udsættelse af lovens revision).

FT, sp. 11209, 11628, 12600, 12818; Tillæg A, sp. 4589; Tillæg B, sp. 897; Tillæg C, sp. 627.

Folketingsåret 1981-82:

1) »Forslag til lov om biblioteker«. (Af Steffensen m.fl. (KrF)).

FT, sp. 1417, 4853; Tillæg A, sp. 2057

2) »Forslag til lov om biblioteker«. (Af kulturministeren).

FT, sp. 3768, 4853, tillæg A, sp. 3941; Tillæg B, sp. 2395.

3) »Lov om biblioteksafgift.«

FT, sp. 3771, 4903, 8574, 8740; Tillæg A, sp. 4031; Tillæg B, sp. 1225, 1385; Tillæg C, sp. 747

Folketingsåret 1982-83:

1) »Forslag til lov om biblioteker«. (Af Poulsgaard m.fl. (FP))

FT, sp. 107, 1100; Tillæg A, sp. 173.